

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
Fő utca, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A Nemzetgyűlés Debrecenben.

— 1849 januártól — júniusig. —

Közlő: **Gasparone.**

I

Debrecen városának a „kálvinista Róma“ elnevezése mellett jutott a „magyar Versailles“ neve is, amit azzal érdemelt ki, hogy a Nemzetgyűlés addig, amíg Pest, az ország fővárosa a magyar seregek hatalmába került Budavára visszavétetik az ellenségtől. 1849-ben ez őt város falai közzé költöztet. Ugy, amint Páris parlamentje vonult Alságsávos időkben Versaillesba. A képviselőház erre vonatkozó határozatát 1848. december 31-én hozta meg s a nagy esztendő január havának 3-án érkezett meg Kossuth Lajosnak „Debrecen városához és közönségéhez“ a kormány nevében intézett nyílt levele, melyben „a Tiszának romlatlan magyar szívének népéül“ aposztrofálja s hogy itt a Magyar Nemzetgyűlés biztos és méltó otthonra talál, arról — mondja a történelmi fontosságú proklamáció — „készkedik a széplőtlen magyar eredetiségű alföldi tösgyökere magyar fővárosa, a lelkes Debrecen.“ Megérkezett január 1-ről a honvédelmi bizottmány kiáltványa is, amely szerint „a országgyűlés ezen határozata Debrecen városát az ország fővárosává emelte.“ Debrecen városa rögtön közgyűlést tartott, melyben a közgyűlés által „a felsőbb rendeket iránti hódolat nyilváníttatván, az elfogadási intézkedések rögtön munkálattal vétettek.“

Ezek voltak előzményei annak a korszaknak, amely alatt Debrecen a „magyar Versailles“ nevet kiérdemelte és hogy csakugyan kiérdemelte, arról meggyőznek az 1849-ben Debrecenbe átköltözött s itten megjelent hírlapok közleményei.

Az „Esti Lapok“, (a Jókai Mór mérsékelt irányu lapja), a „Március tizenötödike“, melyben Pálfi Albert, mint szerkesztő, Csernátó, Petőfi sat. képviselik a legradikálisabb irányt, a „Hivatalos Közöny“, a Madarász József „Debreceni Lapjai“, melyekről nem hiába írta a Pálfi Albert lapja, hogy sanscrit nyelven van írva — sans esprit-módon és végül a Telegyi László és Szanka József által szerkesztett „Alföldi Hírlap“ fekszenek előttünk, melyek azonban (az utóbbi debreceni helyi lap kivételével) inkább az országos hangulatnak képezik kifejezését s úgy látszik, hogy az országos események anyira elnyomták a helyben történő részletesebb jellegű dolgokat, hogy azokban úgy szólván semmit sem találunk feljegyezve a haza nagyjainak Debrecenben történt dolgaikról és életükről.

Élénk, izgatott journalistika volt az, melyet az országuk Debrecenbe áthelyezett súlypontja vont magával a nagy alföldi Metropolisba. — Érdekesek legkivált karcolat-szerű „Charivari“ című rovataik, a melyek hatalmas polémiákat tartalmaztak és néha igazán gyilkoló megjegyzéseket a szereplő egyéniségekre nézve és bár éléoken tájlatjuk a szabadságharc itteni alakjainak életmódjára vonatkozó adatok hiányát, elősmérjük, hogy e hiány a magánéletbe való be nem avatkozásnak szép elvéből származhatott. Élesség volt a polémiákban, mert fíthető, hogy egy Jókai Mór, Pálfi Albert és Csernátó nyi értettek a polémia vitoréneke forgatásához.

Debrecen — úgy látszik — a jó házigazda gondoskodó szerepét vállalta el a nemzetgyűléssel szemben s bár az itt lejátszó izgalmasabb mozzanatok, p. o. a Madarász László gyémánt-affaire-já, a Petőfi nyakravaló-históriája és még több, foglalkoztathatták a kedélyeket, a lakosság nem igen szaporította a közhangulat veres színeit. Ez pedig vajmi jól eshetett a honatyák terhes gondok által megterhelt atyai szívének, mert ennek sok nyomát találjuk az akkori lapokban. Az „Esti Lapok“-ban például írja „Egy pesti ember“, hogy „Pest legnagyobb városa Magyarországnak; Debrecen egy Magyarország kicsinyben.“ — „A kísértet óráiban hazájához e város hű maradt, méltónak mutatta magát egy nemzet üldözött lelkét egyedül hordani; ne felejtse el soha a nemzet, a mivel e népnek tartozik.“ Az ajánlja végül, hogy bizák Pest bevétele után is e városra a nemzet kincseit. Ugyancsak az „Esti Lapok“ május 31-iki, bucsuzó számában kiemeli Debrecen egészsége s, józan légkörének higgadtságot szülő hatását; panaszkodik a pesti karzat izgatott hallgató közönségére, míg — írja — „Debrecen népe a csatákban a leghiresebb zászlóaljjal kimutatta, hogy mi Debrecen népe, de itthon, háztüzénél rendet, nyugalmat akar; karja itt mindenkor kész nem az izgatók számára, de a zavargók megsemmisítésére.“ „Ha a parlamenti függetlenséget“ — írja tovább — „a felizgatott kedélyek követeléseit fenyegetnék, jöjjön Debrecen polgárai közé, itt találja fel a szabadságot.“ — „Debrecen népe a világ legépebb, legjózanabb népe.“

Leír az „Esti Lapok“ egy utcai kravallt. Földvári Lajost, az északi várúruló parancsnokát kísérték a börtönbe s egyszerre nagy néptömeg fogta körül.

— „Szerencsére a mi Debrecenünkben“ — írja a lap — „aranyért sem kapni kavicsot.“

A csoportok pedig katonákból és kaputókból állottak „körül szegélyül Debrecen népe nyugalmasan nézte.“

A csoportot Besze János, a híres népszónok intervenciója oszlatta el.

Egy Debrecen ellen indított éretlen hajsza alkalmával, két év előtt kellően megcátolták azokat a híreket, melyek városunkat a nemzetgyűlés ellen tanusított barátságtalan magatartással vádolták. Bizonyára nem arra váll az a május 31-én kiadott kormányrendelet, mely

— a nemzetgyűlés elköltözése után — elrendeli, hogy az akkori szolnok-debreceni vasút földmunkálatai megkezdjenek, hogy ez által „megvettessék az alap Debrecen érdemelt nagyságához.“

Igazán bámulatos, hogy alig-alig találunk gáncot az éles tollal író 1849-iki sűjtőben Debrecen ellen; ezeket is reprodukálva, ki fog tűnni, hogy legfeljebb csak egyesek ellen tettek panaszok, omnitásában azonban Debrecen hű maradt önmagához.

A hentesek és mészárosok követelték a husárok fölemelését, de ezt a szándékot maga a város nyomta el. Az „Esti Lapok“-ban olvassuk: „A rendőrség felfedezett egy civist a Szent-Anna-utcán, a ki két szobát üresen tart, egyiket a kisasszonyka virágainak, másikat a stafirungok és butoroknak; a harmadik — egy Speis — kiadó a pesti urak számára . . . havi 25 p. forintért! Civis, civior, civissime! Minthogy pedig a katonák legszebb virágai a hazának s legfőbb butorai: tehát a rendőrség katonákat szállított be abba a két szobába.“ Vajda János kiváló költőnk beszéli, hogy mikor itt betegesen feküdt, háziasszonya a sőt és hagymát pénzért ad a neki. De ezt ő sem panaszképpen mondogatja, mert — tekintve a lakosság egyéb áldozatkészségét — ezt maig is igen praktikus és amerikaias eljárásnak fogja fel. Az „Alföldi Hírlap“ egy a városhíza alatt levő üzlet felesigázott árait rója meg igen erősen, egyéb megrovási kalandot már nem is találunk.

Némileg debreceni vonatkozásokkal bíró, de nem Debrecenre irányzott maliciák a következők:

„Ein verhängnisvoller Tag. A nagytemplom tornyáról leesik a csillag. Pálfi Albert Vatermörderje egy széaáaszekérbe megakad, összezuzatik s tanácsnoki quäckerje a löcs által elsepertetik. Egy debreceni fiakker a kofasátrak közt nagy kárt okoz, a piac pattogatott tengeritől fehérré lesz. A hold megakad a göncölszekérben“ sat.

(„Esti Lapok“, márc. 7.)

Ugyancsak az „Esti Lapok“-ban találjuk ezt a satirát:

Debreceni csizió.

(Rendrhivatal rendje.)

Vasárnap ünnepelni,
Hétfőn megpihenni,
Kedden nem dolgozni,
Szerdán mulatozni,
Csütörtökön aludni,
Pénteken készülni,
Hej! szombaton kérdezni
— Mit fogunk dolgozni?

A „Március tizenötödike“ már sokkal maliciózusabb irányunkban, mely Csernátó aláírásával írja le a következőket!

„Debrecen körül fog sáncoltatni, a flaszterezők munkáik elvégzésével beállanak a Bocskai-husárok közé *) — a II. emeleti színházi páholyok díszes alakot fognak nyerni s dohányzó szalon **) fog berendeztetni“ stb.

*) Kár, hogy a flaszterezők — maig se fejezték be a munkáikat Debrecenben! G.
**) Ezek sem történtek meg maig. G.

Csakhoggy ezzel szemben állanak a debreceni hősök szereplései s a város nagy áldozatkészsége úgy a haza, a nemzetgyűlés, mint ennek Debrecenbe érkezett egyes tagjaival szemben. A debreceni zászlóalj, a debreceni nemzetőrök hőstetteivel pedig egyes emberek hősiessége is helyet foglalhat. Ime egy példa, melyről az „Alföldi Hírlap“ ad számot s a melynek a címe bátran lehetne „Spártai anya“. Szilágyi János, a württembergi huszárezredbe sorozott debreceni fiúól van szó, kinek karját a Cinkota melletti ütközetben egy golyó szétzúzta. Karját leveszik, de a műtét alatt arca nyugodt, színe nem változik, lelke a napnak szép tetteivel foglalkozik, melyeket pajtásainak sajtáságos huszáros modorával beszél el. Mikor ezt a fiú anyja a debreceni lapokban így elolvassa, elsiel tudakozódni az „Alföldi Hírlap“-hoz.

— „Nem bánom, ha el is vágta a kezét“ — szól a hős anyja — „csak hogy jól viselte magát. Ó nagyon jó fiú is, mindig jól viselte magát és már öt éve katona“ — tevő hozzá sugárzó szemekkel.

E helyen nem mondjuk el a debreceniek hőstetteit a szabadságharc mezéjén. Beszéljenek arról a vörös pántlikások, kiknek tetteit Karpós Gábor írta meg érdekes cikksorozatában, vagy kérdezzétek meg Bem hadsegédét, Kiss Sándor alez edest és Simonffy Imrét a hős veres pántlikás századost, ki négy havi távollét után hazaérkezett társainak élén olvasva fel „Gaal aradi táborvezérnek elbocsátó és magasztaló levelét“, kik 325 en voltak, de 14 ott maradt a hős esztákban.

E sorokban először is azt akartuk kimutatni, hogy érzett Debrecen a tőle otthont kért és nyert nemzetgyűlés iránt, aztán néhány vonással leírjuk itteni 3 hónapra terjedő tartózkodását, a kép közepén a Kossuth Lajos fényes alakjával... Kár, hogy elenyészőleg kevés anyag áll rendelkezésre s e soroknak az volna az öröndetes eredménye, ha mindenki fejegyezné emlékeit s elmondaná, hogy élték napjaikat a nemzetfőistenek a méltóságosan viselt balsorsban és fontos szegénységben!

A történelem viszonzni fogja a debreceni feljegyzések szívességét s fel fogja jegyezni azt a nemes ténny, hogy Debrecen akkori püspöke, a szorongattatás, veszély és nélkülözések e napjiban Főt Szoboszlai Pápa István egy torontali szerb község, a szerencsétlenül járt debellácásaiak részére 1000, majd ismét 500 forint adományt gyűjtött s küldött el. Végül említjük meg az „Alföldi Hírlap“ után, mint nem egészen e közlés keretébe tartozó epizódot, a következő epizódot, a melyet rendszerint hibásan írják le:

„A kolozsvári határon fekvő Iklód helységben tanyázó lovas nemzetőreinket a mult este nagy szerencsétlenség érte. — Ikódon t. i. a Koburg-huszárok átvonulván, egy kém ment őruagyunkhoz s azt mondá ennek, hogy ott Urbán katonái szállásolnak, ezek alatt a mi lovasainkat értvén. A Koburg huszárok, az Eszterházy-udvarban szállásoló lovasainkat azonnal megtámadták, és ezek közül kettő tetemesen megsebesítették, s sebesítettek egyike Rikli József hadnagy, ki a bal karján kapott lövést, de nem veszedelmezt; a másik Banki, feje veszedelmesen meg van vágva s össze van szurkálva s lövést is kapott. Bevitték őket gyógyítani. Kivülök még az urasági tiszt is kapott lövést, de nem veszedelmezt. A kémet azonnal elfogták és Kolozsvárra kísérték.“

(Máodik közlemény következik.)

— **Országgyűlés.** A képviselőház tegnapi ülését három antiliberalis beszéd töltötte ki. Isekut Győző, Hock János és Remete Géza beszéltek a szabadelvű reformok ellen. A karzatokon arisztokrata nők foglalának helyet. Gróf Károlyi Gábor egy közbeszólására Hock így felelt: „Neveléssel ugyan foglalkozom, de azért nem reflektálok a képviselő ur szavaira. „A ki fogadalmat tett, ne beszéljen házasságról“, vágott vissza Károlyi.

— **Az angol trónbeszéd.** A trónbeszéd, a melylyel a parlament új és-zakát megnyitották, hangsúlyozza, hogy Anglia a külhatalmakkal állandóan barátságos viszonyban él és hogy a középázsiai határkérdés rendezése ügyében Oroszországgal a tárgyalások a bizalom és jóakarattal szellemében folynak, minélfogva bizton remélhetők, hogy nem sokára megegyezés jön létre. Ezután rámutat a trónbeszéd a Behring-tengeri kérdés ügyében választott békebiróság sikeres eredményére, valamint arra, hogy Kiuával a Birma-felé eső határ rendezése ügyében egyezség jött létre és megemlíti a Nyugat-Afrikában francia gyarmati csapatokkal történt két összeütközést, amelyek, sajnos, embervesztéssel jártak. A királynő bizalommal várja a vizsgálat eredményét, amely a két nagy nemzethez méltó higgadsággal és méltósággal folyik. A költségvetés — mondja ezután a trónbeszéd — a birodalom védelméről teljes mértékben gondoskodik. Irlandban az állapotok békések. A trónbeszédben jelzett törvényjavaslatok közül, a melyek az egész newcastlei programot felölelik, kiemelendők: a kiutasított bérlők támogatásáról és a munkaadók és munkások közt fémberülő viszályok kiegyenlítésének előmozdításáról szóló törvényjavaslat. A felsőház és a homerule kérdését a trónbeszéd nem érinti. — A szabadelvűpárt a külügyi hivatalban gyűlést tartott, a melyen az elnöki tisztet, Roseberry miniszterelnök vitte. — Roseberry beszédében hangsúlyozta, hogy az új miniszterium nem a politika megváltoztatását hanem csak személyváltozást jelent.

Irodalom — Művészet.

* **Arany János és a ponyva.** Az 1849-iki „Alföldi Hírlap“ban a következő „Mutató“-t találjuk a ponyva-irodalomnak Arany Jánostól készített legújabb termékeiből:

Rásüt az esthajnal
Vásárhelyi tóra,
Ott legel a ménes
Hol a számadója?
Hol a számadó, vagy
Legalább bojtárja,
A szegény honvédet,
Hogy meg sem kínálja?

Itt van, itt tanyáztat
Számadó, bojtár is,
Meg kerül ostenden
Bújdosó betyár is:
Gyere bé, barátom,
Van minálunk, gyere,
Szökött katonának
Egy karéj kenyere.

Az vagyok, elszöktem,
Dicsékszem is véle!
Nyolcszáz harmincegyben
Fogtak volt kötéllel,
És zóta mindig
A császárt szolgáltam,
Fogadom, egy sem volt
Jobb kutyája nálam.

Meg is szeretett, mert
Haza sem eresztett,
Adott a mellemre
Krajcáros keresztet:
Már most azt akarná
Hogy a róz-keresztért
Ontsam neki én az
Ártatlan magyar vért.

Száradjon el inkább
A két kezem vállig;

Hisz még én belőlem
Derék honvéd válik
Megyek Debrecenbe,
Jó éjszakát, bátya,
Leszek míg a világ
Kossuth katonája
Ország katonája!

Nem emlékezünk, hogy ez a szép költemény benne volt a nagy költő költeményeinek gyűjteményében.

* **Apponyi Munkácsiról.** A „Nemzeti szalon“ lakomáján gróf Apponyi Albert felköszöntötte Munkácsi Mihályt és így szólt a „Honfoglalás“ képeről: „Két nagy jelenéget látok azon egy csoportot és egy alakot: a népet, a mely a képet a láthatatlan, de sejtett embereknek százezreivel tölti meg és az egy Árpádot, akiben hazánk fogalma és a honfentartásban folytatandó honfoglalás eszméje nyer kifejezést. A nép oda sereglik a középpont felé, minden oldalról, jobbról és balról, ujjongva, lelkesedv jönnék, a szélrőzsa minden irányból, de mindnyájuk érzelmei, mindnyájuk figyelme, felhevülésük és akarattuk egy középpont felé irányul: Árpád felé, aki hazánk fogalmát képviseli. (Élénk éljenzés, tetszés és taps). Ime, egy üdvös tanulság, melyet e képből meríthetünk. Bármily távol essenek is egymástól nézeteink, felfogásaink bárhogy is eltérjenek, érzelmeink egész hevével, összes cselekvőségünkkel, szeretetünkkel egy középpont felé fordulunk: Árpád felé, akinek személyében a hazát látjuk képviselve. (Hosszantartó éljenzés.) Akik hivattva vannak a nemzetet gondolkodásában vezetni, annak irányt szabni, a honfentartás munkájában egységesítő, vezető eszméket nyújtani, azok nézzék meg Árpád fenséges alakját.“ Majd így fejezte be beszédét gróf Apponyi Albert: „Én azt hiszem, hogy politikai szempontból is kiállja a bírálatot ez a kép, amelylyel szerete t mesztelünk hazáját és nemzetét megajándékozta. Mi, törvényhozók, igen jól fogjuk tenni, hogyha e képet, amely törvényhozásunk terméte fogja díszíteni, mentől többet tanulmányozzuk. Én pedig most azt mondom, legyen áldott a kéz, a melynek tündérecsetje a képet megfestette, (Hosszantartó élénk éljenzés.) legyen áldott a géniusza, legyen áldott a lelke, legyen áldott nagy mesterünk, áldott legyen Munkácsy Mihály!“

Színház.

* **Százötvenötödik előadás.** Forrai „Libapásztor“-át adták tegnap s miután a közönség élvezetet remélt a színházról, a nézőtér szépen megtelt. R. Réti Laura, az aradi színtársulat primadonnája énekelte Fanchettet, eddig a Sugár A. szerepét. A jövő szezónban mindkét énekeső tagja az aradi színháznak s így közönségének — a mely ily módon biztosítva láthatja a jövő szezón operette-előadásainak sikerét — csak szerencsét kívánhatunk. Ebben a szerepben Sugár Arankáé a gyönyörű, tiszta és erős organum előnye, a vendégszereplő művész pedig e mellett énekének iskolázottságával és jártékánál élékségével vivta ki a közönség tetszését, ami tapsokban és kihívásokban nyilvánult. Különöse sikerült az I. felvonás imadala és a II. felvonás keringője, a melyet meg kellett ismételnie. Rendkívül szerencsés napja volt a mai Tiszainénak, ki Lajos szerepében természetes naivitással játszott s rendkívül jó kedvet, eleven pezsgésű kedélyt mutatott be s az udvari pletykákat ép oly csinosan és mulatságosan adta elő, mint e szerepbeni elődje K. Koppácsi Juliska. Elegans öltözködése is felemlítést érdemel. Nagyon a hangjánál volt ma Galyasszi Paula (Noémi). Ez a kedves énekeső is a szezón vége felé nyit ki, hogy távozását annál inkább sajnáljuk. Szépen énekel, kedves pajzánsággal játszott s hangja a II. felvonás Tiszainéval közös sikerrel énekelte duett-

jében, ugyisintén a II. felvonás bucsu-áriájában lepett meg kellemével. F e r e n c z i n e k (Buckstone) egy dalban — „Ütött az óra — volt alkalma bemutatni hatalmas baritonja ércét s jó komikumot mutatott be a Gaston szerepében P ü s p ö k i. A beteg Locsarekné helyett Euláliát Borcsainé adta, Kr é m e r (Harold) rekedt volt s e miatt elmaradt az Eulália-kuplé, S ó l y o m Lajos Pierre szerepében jó volt, R ó z s a h e g y i hanyagon játszott, a zene helyén volt, a női kar hamis volt, a férfiak éneke pedig minden egyéb, csak nem egyenletes és összességű. Nem rendez ilyenkor senki, hogy merev és szenv nélküli magatartásukból kikölkentse?

* **Március tizenötödikét** a szintársulat hazafias darab előadásával üli meg, a mely alkalommal J ó k a i Mór magyar történelmi drámája a „Szigetvári vértanúk“ kerülnek színre. A darabot már öt év óta nem adták Debrecenben. Zrinyi Miklóst C s i k y László. Annát A r d a i Ida, Máriát C s e r n i Berta. Szolimánt P é c h y Kálmán, Juranicot T a p o l c z a i. Szulejmánt S á n d o r Emil, öreg Csákyt P ü s p ö k i Imre játszák. A szintársulat ez előadásra, a mint értesítenek gondot fordít s különösen szép lesz a befejező képlet: Zrinyi kirohanása.

* **Paulay Ede halála** Lőcsfalvi Paulay Ede a nemzeti színház elhunyt igazgatójának baja volt szívba. asztma és influenza. Az intendáns a szomorú esetet bejelentette Hieronymi Károly belügyminiszternek. Ma nem lesz előadás. Paulaynak maradt egy kézirat, még pedig a „N e m z e t i s z i n h á z t ö r t é n e t e“, melyet a nemzeti színház megbízásából írt. Utolsó pillanataiban a megboldogult a szavakkal fordult sógorához: „Mondjátok meg a közönségnek, hogy nekem érdemeim vannak. Ne hagyják gyermekeimet éhezni.“ Fájdalom, nagyon is érthető felkiáltás, kinek Magyarországon érdemei vannak! — Paulay Ede elhunytának alkalmából gyászlobogót tüztek ki a debreceni színház homlokzatára is.

Dr. Török József.

1814—1894.

Ugy e város közéletének, mint a tanügynek és tudományosságának gyásza van: Dr. T ö r ö k József, kir. tan., a debreceni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakának tanára, kiváló orvos és tudós, mára virradó éjjel 80 éves korában hosszas és súlyos szenvedés után meghalt.

Dr. Török József elhunyt a legszélesebb körökben fog részvétet kelteni, mert őt nem csupán tudományáért becsülték, de szerették mindenütt szívósságáért és szeretetre méltó, kedélyes egyéniségeért is. Ezt a szívósságot, ezt a szeretetet érezhették nem rég még nagy számu páciensei és ősmerte a főiskolai ifjuság, melynek köreiben még soká fognak fennmaradni az áldott jó öreg urra vonatkozó s többnyire az ő jó szívét jellemző kedves epizódok.

1892-ben ülte meg a debreceni orvosi gyógyszerész-egylet az érdemes férfi tudós pályájának 50 éves jubileumát, a mely ünnepélyben részt vett a város közönségének színe java, az egyetem, mely jubiláris diszkolevéllel tüntette ki, az akadémia, az egyház, a főiskola sat. Az ünnepélyt az agg tudós friss szellemi és testi erőben ülte meg, csak mult karácsonykor vott rajta erőt rheumatikus baja, mely végelgyengülésbe ment át, míg végre életét kioltotta.

Legyen áldott emlékezete s szolgáljon emléke vigaszul az elhunytával mélyen sujtott családnak!

Dr. T ö r ö k József Alsó-Váradon született Barsmegyében 1814-ben október 13-án, hol atyja Török József ref. lelkész volt s ki később Uj-Barson egyházmegyei esperes lett. Az elemi

iskolák végezte után testvérével T ö r ö k Pállal, a ki a dunamelléki ev. ref. egyházkerület püspöke lett, Selmecbányára ment tanulni az ottani lyceumba — 1828-ban Debrecenbe jött a gymnasium 5-ik osztályába. Ekkor a debreceni gymnasium még csak 6 osztályu volt. Itt végezte el a bölcsészeti, jogi és theologiai szakot is, 1836-ban Pesten az orvosi pályára lépett s azt 5 év alatt bevégezvén, 1842-ben orvostudorrá avatták föl. Külföldi tanulmány-utrá indult és pedig Berlinbe, a hol Schönleint a belgyógyászatból, Dieffenbachot a sebészetből, Bomberget az idegkórtanból, Algersteint a szemészetből, Barez-t pedig a gyermekgyógyászatból hallgatta. Mindannyi európai híru név volt. Ezek mind kitünő bizonyítványt állítottak ki Török számára.

1847-ben május 14-én házasságra lépett özv. báró Maldényi Jánosné, szül. Polizsánszky Teréziával s ezen házasságból született leánya Zulima 1848-ban.

Mint gyakorló orvos Pesten csakhamar keresett lett és már 1843-ban levelező tagja lett a magyar tudományos akadémiának. Ezután nemsokára megválasztották az egyetem diaethetikai tanszékére, pedig ez akkoriban nagyon nehéz volt, mert először is az egyetem katolikus jellegü volt, másodsor mert 3 olyan kérdésre kellett felelni magyar, latin és német nyelven, a mit 3 bécsi tudós adott föl s aztán még külön kellett szabad előadást tartani ezen a három nyelven.

1847-ben bekövetkezett a debreceni főiskolánál az, hogy a debreceni főiskola egyik kitünő tanára Csécsy Nagy Imre meghalt. Az egyházkerületi gyűlés Törököt hívta meg s ő ezt csak úgy fogadta el, hogy tanársága mellett még orvos is lehessen. Ezt meg is engedték neki. Azonban 1848-ban kitört a szabadságharc és május havában feloszlatták a főiskolát, s az 1849 novemberben nyit meg újra. A forradalmi kormány két honvéd kórház főorvosává, később minis zteri tanácsossá nevezte ki az egészségügyi osztályhoz. Világos után újra elfoglalta tanári székét a főiskolánál. Ekkor a főiskolát teljesen desinfectálták, mert egészen kórházzá volt átalakítva. Ugyanekkor lett dr. Zilahy után a kollegium főorvosa. Az eddigi praxisa alatt 30 ezer beteget gyógykezelt és alig volt egy-két halálesete, a miért szerencsés orvosnak nevezhető.

1860. szept. 20-án érte az a csapás, hogy neje meghalt. Ebbeli bánatát növelte az, hogy 1864-ben október 23-án szeretett leánya is követte édes anyját. Ezután többé nem nősült meg hanem szeretetét mostoha gyermekeinek, kik neje első házasságából születtek, szentelte.

Mint gyakorló orvos nagy patienturára tett szert és számos előkelő családnak házi orvosa volt. Tanári működése még legfelsőbb helyen is méltánylásra talált, mert mint ilyen, 40 évi működés után királyi tanácsossá nevezetett ki a király által.

Irodalmi működését sem hagyhatjuk érintetlenül. Első dolgozatai költemények voltak, melyek a Pécely József által 1834-ben szerkesztett „Debreceni Lant“-ban jelentek meg. Mint orvos növendék „Magyarország nevezetes termékei“ pályakérdéssel akadémiai dícséretet nyert, ez nyomatásban is megjeant. Mint szigorló, ezt a pályakérdést adta ki nyomatásban: „Az egészséget nem rontó szepítő szerek-ről“ s ez az értekezés akkoriban nagy keresletnek örvendett. Midőn az akadémia rendes tagjává választották, székfoglalóját e címen tartotta: „Debrecen földtani viszonyai.“ Igen érdekes értesítést írt még a „Kaba debreceni lebköröl“, melyet az akadémián olvastak fel. Nevezetes munkája még a „Népszerű emberélettan, tanodák és a mivel közönség számára“ sat. sat.

Dr. Török Párisban is tanult s az ottani fakultás igen jó bizonyítványt állított ki a számára. De minden bizonyítványnál többet ér az, a mit a felgyógyult beteg-ek, a lelkiismeretesen ápolat kis dedek és szülők hálája állított ki dr. Török József humánitásáraól és szakképzettségéről, különösen nálunk Debrecenben, hol nincs ember a ki ezt a magas koru orvost ne tisztelte és ne szerette volna.

Dr. Török elhunytát fekete zászló hirdeti a főiskolán s az Andaházi-Szilágyi intézet fellett is. Elhunytáról a család távirati értesítést küldött a M. Tud. Akadémia elnökségéhez. és a budapesti m. kir. tud. egyetem rektorához. Ma d. e. látogatást tett a gyászoló családnál K i s s Áron ev. ref. püspök nejevel s ezenkívül számosan. A család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

„Báró M a l d é n y i Vilma mint leánya, s gyermekei; Dr. Káli Hegedüs József, kárlsbádi fürdőorvos, I r m a férjezett S i p o s s Lajosné s gyermekei, P a u l a, valamint özv. T ö r ö k Pálúé gyermekeivel és unokáival, s a nagyszámu rokonság, bánattól megtört szívvel tudatják a legjobb apa, nagyapa, szép-apa, sógor és rokonnak, Dr. T ö r ö k József kir. tanácsos, orvos és sebész-tudor, akadémiai tanár, a magyar tud. akadémia rendes tagja, s több bel- és külföldi tudós-társaság tagjának, munkás és áldásos életének 81-ik évében, folyó hó 14-dikén hajnali 3 órakor, hosszas és kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 16-án délután 3 órakor a ref. vallás szertartása szerint, előbb a gyásházánál Hatvan-utca 1092-ik szám alatt, majd a ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után fognak a Kossuth-utcai temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességetelre az elhunyt barátait, ösmerőseit, kartársait s általában a bánatunkban résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1894. március hó 14-én. Béke lengjen áldott hamvai te ett!“

Helyi hírek.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük azokat a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

A Göncy-egyesület „Otthon“-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

„A kézügyesítő egyesület“ első iskolai műhelyében (főreáliskola földszint) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás folyik.

A m. kir. meteorológiai Intézet időjelzése a debreceni távirtda hivatalnál március 14-én. Változó felhőzet Enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

A debreceni állami időjelző állomás-jelentése, 1894. március hó 14-én reggeli 7 órakor Hőmérséklet —5,6 C. fok. Légnyomás 756,7 millim. Szélirány Déli Csapadék tegnap reggeli 72órától ma reggeli 7 óráig / millim. Ugyanezen idő a latt legmagasabb hőmérséklet 16 fok. Legalacsonyabb hőm. —5 fok.

Museum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Séta-hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Március 16. A szállodások, vendéglősök; kávé-sok és pinóterek zártkörű táncvigalma, a „M a r g i t“-fürdőben.

Március 18-án a csapó utcai bank közgyűlése.

Március 18. A Cápész társulat közgyűlése d. u. 3 órakor, a timár társulat gyűlés termében kis várad utca.

Március 18 d. u. 3 órakor a tűzfeltő testület közgyűlése.

Márc. 18. István gőzmalom társulat közgyűlése d. e. a városházán.

Márc. 18. Önkéntes tűzfeltő egylet közgyűlése.

Márc. 19 A katonai zenekar hangversenye a színházban.

Márc. 21 Városi közgyűlés d. e. 9 órakor.

Március 21 Városi közgyűlés.

Március 26 án. A depr. munkás dalegylet estélye a „Margit“-fürdő disztermében.

April hó 1-én d. u. 3 órakor. A polgári kör közgyűlése.

April 9. Egyházkerületi közgyűlés kezdete.

April 21 és 22. Debreceni löversenyek.

Aprilis 22-én a magyar országos állatorvos. egyesület vidéki osztályának közgyűlése

April. 26—30-ig. A sorozás ideje Debrecenben.

Március tizenötödike.

Debrecen, március 14.

A magyar sajtószabadság megszerzésének, a szabadságnak, a szabadelvűségnek nagy ünnepét és évtorduló napját üli holnap az egész nemzet s üli azzal a tudattal, hogy március 15-ének vívmányait hiven megőrizte s azokat veszélyeztetni, vagy feladni nem fogja többé soha. Ünnepe a holnapi nap az egész Magyarországnak, de ünnepünk különösen nekünk, kik szabadelvűek s így e nagy nap hagyományainak büszgés letéteményesei vagyunk. Március tizenötödike buzdítson bennünket abban a küzdelemben is, mely a nemzet tanácsában s országszerte folyik a vallásszabadság zászlója alatt a reakció és sötétség támadásai ellen.

Március 15-ének megünneplésében nem marad hátra Debrecen városának és környékének népe sem. Az egyes ünnepélyekre vonatkozó felhívások és értesüléseink itt következnek:

A főiskolai ifjuság által kiadott felhívás így hangzik:

Március 15-ike a nemzeti nagyság évfordulati ünnepe. Oly érzelmeket költ fel ez a nap, a melyek minden igaz magyar kebelben kell hogy viszhangra találjanak. Mídon e napok egyik legnagyobb alakjáról napról-napra érkeznek tudósítók, főiskolánk eszményekért lelkesülni tudó ifjusága kétszeres buzgalommal és kötelességérzettel szándékozik az emlékezet szent oltárán szívből fakadó áldozatát bemutatni.

Ezt úgy véli elérhetőnek, ha városunk együttes részvételével minél impozánsabb mértékben nyilatkozik. Fognak ugyan meghívók küldetni az egyletekhez, testületekhez, azonban itt is szükségesnek tartjuk felszólításunkat közzétenni.

E emlékünnap az egész magyar hazá ünnep! Kérjük ennél fogva, hogy osztály- és pártkülönbség nélküli részvételükkel mutassák ki az ifjuság lelkesedését, a helyeslést, hogy ne kizárólag az ifjuság, hanem az egész Debrecen ünnepe legyen március idusa.

Debrecen, 1894. március 12.

A Rendezőség.

A délutáni ünnepély, melyet az ifjuság a már meghívók által felszólított egyesületekkel, egyletekkel s a polgársággal óhajtott tartani, 3 órakor veszi kezdetét. Gyülekezési hely a ref. főiskola udvara. Ez ünnepély programja a következő:

1. „Szózat“ Éneklé a főiskolai cantus a városi dalárdával.
2. „Március Idusán“, írta: Kovács Kálmán 1. th. Szavaja Ablonczy Pál 3. th.
3. „Hymnus“, éneklé a főiskolai cantus a városi dalárdával.
4. „Emlék-beszéd“, írta és felolvassa Baltazár Dezső 4. th.
5. Kossuth Lajos azt üzenté“ előadja a fúvóztól zenekar.

Az emlék-kertben:

1. „Talpra magyar“, előadja a főiskolai énekkar.
2. „Nemzeti dal“ Petőfitől, szavalja Keresztessy Károly 4. th.
3. „Hymnus“, előadja a főiskolai énekkar.

A rendezőség kéri a város lakosságát, hogy megjelenésével tegeze lelkesebbé, impozánsabbá a szépnek ígérkező március idusát.

A tanárikar ünnepélye.

Március 15-iki főiskolai ünnepünk a jelzett napon d. e. 9 órakor az oratoriumban tartandó imával veszi kezdetét, melynek elmondása után, tek. Sinka Sándor főgym. tanár urtart ünnepi beszédet.

A főiskola iránt érdeklődő t. közönséget ezen ünnepélyünkre tisztelettal meghívjuk.

Debrecen, 1894. márc. 10.

Az igazgatóság.

A megnyitó imádságot Csiky Lajos hit-tanár, a főiskola lelkésze fogja megtartani, az ifjuság részéről pedig Lencz Géza 4 t. h. szavalja Kovács Kálmán alkalmi költeményét. A főiskolai ifjuság különben d. u. külön ünnepélyt rendez, mely az idén is rendkívül látogatottnak ígérkezik.

Március hó 15-én d. u. az ifjusági ünnepély után a főiskolai tornateremben dísz-tornázás fog tartatni, melyre, a n. é. közönség meghívatik.

Az igazgatóság.

A főiskolában, a tanári karok és a tanuló ifjuság által együttesen holnap d. e. 9 órakor tartandó ünnepélyen a városi tanács Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester vezetése alatt testületileg fog részt venni. A délutáni ünnepélyen pedig, mely a collegium udvarán és az emlékkertben fog lefolyni, a tanácsot Bocskó Sámuel r. főkapitány és Hajdu Gyula tanácsnok képviselik.

Március 15. a kereskedő ifjak körében.

A kereskedő ifjak is méltóan akarják megünnepelelni e nagy napot. Holnap este 8 órakor ugyanis az önképzőköri helyiségben szavallással és fölolvassal egybekötött nyilvános ünnepélyt rendeznek. Kovács József fog fölolvassni az 1848-iki eszmék befolyásáról kereskedelmünk megteremtésére. Az ünnepélyt a kereskedő ifjak dalárdája fogja berekeszteni.

A 48/49-es honvéd egylet ünnepe.

Kérelem.

A 48—49-iki honvédegylet március idusán az idén is táncvigalmat rendez. Minden magyar ember szíve örömtől dobog e nagy napon, melyen a nemzet gátot nem ösmerő lelkesedése és bátorsága elérte, hogy a legszentebb emberi jogok mindnyájunkra kiterjesztettek és így a nemzet, fiainak boldogságán alapuló szilárd alapot nyert a második ezredév harcainak diadalmos megállására.

A nagy idők még életben levő képviselői, az öreg honvédek, kik a márciusi igazságokat vérükkel pecsételték meg, a nemzet örök hátlárára mindenkinél érdemesebbek. És mégis elszoruló szívvel kell szemlélnünk, hogy a honvéd segélyezés magasztos ügyét a magyar társadalom nem karolja fel mindenütt azzal a melegséggel, melyre azok kik mindnyájunkért mindeneket feláldozták, méltán számot tarthatnánk. Ma az újra ébredő március teljesedésébenő ígérteinek e tavaszán emelkedő remény-nél fordul a debreceni 1848/49-iki honvéd egylet rendező bizottsága e hazafiasságban mindig előjáró város nemes polgáraihoz kérve mindenkit, a ki mikor remél, emlékezik, hogy ne feledkezze meg azokról, kiknek a haza az ezer év betöltését köszönheti. Március 15-ét úgy ünnepelhet meg mindenki legnemesebben, ha a névtelen hősök javára meghozza a tőle feltehető áldozatot s részt vesz azon estélyen, melynek nincs más célja, mint az hogy alkalmas adjon e szerény áldozat lerovására.

Debrecen, 1894 március 12.

A rendező bizottság.

Az ev. ref. felsőbb leányiskolában szintén tartatik szűkebb körű ünnepély, a mely holnap d. e. 10 órakor veszi kezdetét: Érdekes műsora a következő: 1. Megnyitás: Dóczy Gedeon ig. tanácselnöke. 2. Szózat: Egressy Bélától, előadja az énekkar. 3. Magyar hölgy: Garai Jánostól, szavalja Fráter Irma. 4. Március 15-dik és felolvasás szavalja Kalocsai Róza. 5. Honfi dal: Nagy Józseftől, előadja az énekkar. 6. Mariselt: Bartók Lajos-tól szavalja Dóczy Ilona. Meghívattak az ünnepélyre az igazgató tanács tagja, testületek elnökei és az iskolák igazgatói.

A róm. kath. felső-leányiskola növendékei holnap, március 15-én, délelőtt

1/2 11 órakor a r. k. elemi leányiskola emeleti termében hazafias ünnepélyt rendeznek, a melynek a műsora a következő: 1. „A szabadság csillaga“, karének, zongora kísérettel, Goll J.-tól. Éneklé az összes növendékek. 2. „Március 15.“ Irta és felolvassa Nerád Gizella, II. o. n. 3. „A ledőlt szobor“, írta: Petőfi; szavalja Ujlaki Szeréna, II. o. n. 4. „A tavasz érkezése“ daljáték, zongora-kísérettel; szöve, Várady A., zenéjét Erney J. írta. Előadják: Tavasz: Bayer Laura. Fecskék: Puchlin Berta, Franke Szeréna, Kohn Emma, Stenczel Vilma, Friedman Eszti, Fischbein Margit I. o. Bánóczy Rózsa, Nerád Gizella II. o. n. Hóvirág: Wilhelm Irma, I. o. n. Ibolya: Sári Szabó Ilona, II. o. n. Nefeletts: Pollák Laura, I. o. n. Liliom: Géva Veronka, II. o. n. Orgonavirág: Kémery Vilma, II. o. n. Kökörcsin: Schwab Teréz, I. o. n. Rózsa: Herman Irén, II. o. n. Kar: Az összes növendékek. 5. „Szent koronánk legszébb gyöngyei“, Komócsytól; szavalja Troján Gizella I. o. n. 6. „Hymnus“, Schubert Ferenctől; karének, hármas hangra. Éneklé az összes növendékek. 7. „Aldjuk meg a magyart“, alkalmi költemény, írta Husz Lajos. Előadják: Kalliope, a hősi költés muzsája: Sopronyi Katinka I. o. n. Klio, a történet muzsája: Kovács Melánia, II. o. n. Euterpe, a zene muzsája: Balla Szeréna, II. o. n. Terpsichore, a tánc muzsája: Meinartz Ilona, J. o. n. Erato, a lantos költés muzsája Károly Ilona, II. o. n. Meipomene az elégia és tragodia muzsája: Rosenberg Ilona, II. o. n. Polyhymnia, a szónoklat muzsája Kula Gizella, II. o. n. Thalia, a vígjáték muzsája: Fábrián Mariska, I. o. n. Urania, a csillagászat muzsája: Flezsár Erzsébet, II. o. n. Szabadság: Beér Ilona, II. o. n. 8. „Rákóczy-induló“, Hubertól; karének, zongora-kísérettel. Előadják az összes növendékek.

A közeli H.-Sámsonban is megünneplik márc. 15-ét, a nemzet megváltásának e nagy napját. Ugyanis — mint értesültünk, — e napestélyen táncal egybekötött emlék-ünnepélyt rendeznek, a mely ünnepélyen fölolvassók is lesznek, a melyeket Bészler Imre ref. lelkész és Csiky Lajos theol. tanárok tartanak. A belépti jegyek árából befolyó összeget, a debreceni egyetem javára fordítják.

— Személyi hír. Rásó Gyula kir. tan. alispán ma reggel Szoboszlóra utazott, hogy az ott ma megtartandó városi közgyűlésen elnököljön. A közgyűlés több kezele hivatálnoki állást fog választás útján betölteni és a betegség miatt hosszabb időre szabadságot Turý Albert polgármestert valakivel helyettesíteni.

— Nagyvárad a debreceni egyetemért. A nagyváradai ref. egyház mai presbiteri gyűlésén. Ritóók Zsigmond egyházmegyei főgondnok temekül indokolt javaslatára ezer forintot szavazott meg a Debrecenben felállítandó egyetem javára. A debreceni egyetem javára özv. Gerébny Fülöpne egy takarékpénztári könyvön 100 korona adományt tett a ref. püspök hivatalnál.

— A közgyűlés előkészülete. A városi tanács ma délelőt tejejes ülést tartott gróf Dégenfeld József főispán elnöki te alatt. A március 21-dikére kitűzött közgyűlés ügyei közül ezuttal néhány kisebb fontosságú látott el javaslatl a tanács. Javasolni fogja, hogy a Homok és Csapó kertek felsőb jóváhagyást nyert szabályrendelete kihirdetessék, a natvan utcai kert szabályrendeletet némi tudósítással elfogadásra ajánlja, a többi kertsek pedig felhívandók lennének, hogy saját viszonyaiknak megfelelő szabályrendeletet készítsenek, A veneéglői szabályrendelet módosítását a tanács később kívánja tárgyalatni.

— Debreceni dalegylet. A debreceni dalegylet március 17-én, szombaton, a „Margit“ fürdő dísztermében zártkörű dal- és zeneestélyt rendez. Műsora a következő: „Ébresztő“ Mosonyi tól. „Vásárhelyi sétatérén“ Sellyetől. „Olasz dalok“ Galtól. „Magyar népdalegyveleg“ (Bármerre jár) Lányitól. „Dalár szózat“ A brányitól. Belépti-díj személyenként 1 frt. Családjegye 3 személyre 2

frt. Kezdeté este 8 órakor Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, — a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **Debrecen és a nyírvizek.** A városnak, mint földbirtokosnak ugyancsak meggyült a baja az ármentesítő társulatokkal, melyeknek intézkedéseit különféle okokból fölötte sérelmesnek találja magára nézve s azok ellen fölszólalással próbál orvoslást keresni. Először a berettyó-körösi ármentesítő társulat műszaki ártér fejlesztési munkálatait volt kénytelen megtámadni; most pedig az „alsó nyírvidéki vízlecsapoló társulat ártérfejlesztési munkálatai ellen tiltakozik a tanács abban a felszólalásban, melyet **Abrahám László t. főügyész** tegnap adott be az említett társulat elnökéhez. Az ártérkimutatás szerint Debrecen sz. kir. város erdős pusztáiból a Bánkon 1582 hold 464 □-öl, a Fancsikán 776 hold 263 □-öl, a Hatápon 2795 hold 826 □-öl, a Nagy Cserén 1204 hold 397 □-öl és a Pacon 193 hold 386 □-öl van ártérnek felvéve. Ez összesen 6551 hold 1136 □-öl terület minden közelebbi meghatározás nélkül Debrecen város terhére van számításba véve községi vagyon területként, holott ezen erdős pusztákon az ártérbe vonható területek nagy része az egyes kaszálóbirtokosok tulajdona. A felszólalás azonban főként azt az eljárást kifogásolja, hogy az ártérbe bevont terület részletszámai, parcellákként kiuntatva nincsenek, mert részletszámok megjelölése nélkül ártérfejlesztési munkát el sem képzelhető, ezek nélkül reklamálas sem lehetséges. Kimerítő és alapos indokolás után, melyben az is ki van emelve, hogy jelen esetben a városi erdőterületeköl vajmi kevés tartozhatik törvény szerint az ártérbe: a városi tanács a közlött commulativ kimutatással szemben kijelenti, hogy az ártérfejlesztési munkát jelen alakjában Debrecen városra nézve kötelezőnek el nem ismeri s azt el nem fogadhatja, hanem kéri a részletenkénti és lehetőleg egyénenkénti ártérfejlesztés keresztülvételét. A tanács a felszólalást a Szabolcs megyében fekvő guthi erdős pusztára is kiterjeszti, miután ott is épen ez az eset forog fenn. A felszólalás így végződik: „A jogosan követelhető hozzájárulás elől Debrecen városa kitérni nem akar, de egy odavett commulativ kimutatást helyesnek csak úgy vaktában el nem fogadhat.”

— **Az épülő Debrecen.** Tavasz nyitásával a város minden részében lazán erővel indultak meg az építkezések. A város és az állam által elrendelt nagyszabású középítkezések mellett igen jelentékeny a magánépítkezések száma és mérete is. Az idén több nagyobb földszintes és emeletes magánház épül, diszére a fejlődő városnak. Piac-utcán, **Rannukel H. és fia Tóth István és Varga Ferenc** tervei szerint építettek stilszerű két emeletes házat; — Csapó-utcán **Pelley József** a zenede palotájának modora szerint annak tőszomszédságában szintén **Varga és Tóth** tervei szerint épített egy emeletes házat; Hatvan-utca e jén épül **Stegmüller** tervei szerint **Hocfelder** Jakab egyemeletes háza. A középítkezések között első helyen áll a törvényszéki palota építése; rövid idő múlva megkezdik az országos tanító-árvaház építését. Kisujtácán már épül az emeletes isr. elemi iskola **Berger Jenő** tervei szerint. A város költségére menő nagy építkezések idei programjába a városháza, a lovasági laktanya, a kir. tábla palotája, a bárány-utcai és a csapókerti ref. elemi iskolák építése, a honvéd lovas laktanya kibővítése és a Pavilon laktanya befejezése van főlvéve. Az idén

megkezdik a vasuti gépjavitó műhely építését. A ref. egyház is hozzájárul a város szépítéséhez. Az egyháztérren egyemeletes nagy bérházat épített **Gerster és Rösler** tervei szerint.

— **Zeneestély.** A Magyar testvérek zenekara pénteken este az „Arany Bika“ vendéglő éttermében zeneestélyt tart.

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Budapest, 1894 márc. 14.

Kossuth állapota.

— Érk. d. u. 3 órakor. —

Kossuth Lajos állapota — a mint **Turinból** jelentik — a legválságosabbra fordult. **Egész éjjel deliriumban volt** s csak reggel nyerte vissza eszméletét. A vesemesítés művelete nem sikerült.

Giers utóda

— Érk. d. e. 8 órakor. —

Udvari körökből eredő **pétervári távirat** szerint **Lobanow Rostowski** herceg bécsi nagy követ van kiszemelve **Giers** utódául. Német kormány körökből ezt a kinevezést annak újabb bizonyítékául tekintik, hogy **Sándor cár** örvendetesen **elismeri a hármasszövetség feltétel nélküli békéjéért.**

Az angol királynő utazása.

— Érk. d. e. 8 órakor. —

Londonból jelentik, hogy **Victoria királynő** március 16-án **Firenzebe** utazik, hol **Sir Clare Ford** angol nagy követ várja.

Törvényszéki csarnok.

* **A h. bősörményi sikkasztás.** E nagyport felverő sikkasztás tárgyalásában érdekes fordulat állott be. A védő **dr. Kardos Samu** indítványára és kérelmére ugyanis a törvényszék **Fuchs Alajos** II. rendű vádlott, a h. bősörményi takarékpénztár volt pénztárosa elmebeli állapotának megvizsgálását rendelte el. A védelem álláspontja szerint **Fuchs Alajos**nak a terhére rótt sikkasztások be nem számíthatók, mivel évtizedeken át üzött nagyfokú részegeskedése folytán lelki állapota állandóan meg volt zavarva, sőt egy időben az **iszákosági rezgő-örj** (delirium tremens) tünetei is mutatkoztak rajta, e baj ellen őt **dr. Losonci Álmos** h. bősörményi t. főorvos rendszeresen kezelte is. **Fuchs** elmebeli állapotának megvizsgálására a tszék részéről **dr. Sárvári Gyula** vármegyei t. főorvos és **dr. Ujfalusy József** küdtek, ki.

A debreceni gazdasági egylet a múlt évben.

Evi jelentés.

(Folytatás és vége.)

A gazdasági egyesülettel kapcsolatban levő „lőtenyészbizottság“ működéséről a következőkben számolunk be: Ismertette lettek a katonai lővásárok tartási módosítatai. Az országos gazdasági egyesületnek a Tattersal egyesülettel együttesen tartott lővásárlja érdekében a szükséges lépések megtétek, sajnos azonban eladó nem találtatott.

Az 1892. évi fedeztetési évad alatt a ménlepen a fedező ménék száma 11-ben állapított meg; jelezhetjük, hogy a telivér ménnel, melyet megnyerni sikerült, Debrecen tenyésztői nem voltak megelégedve.

Különösen fölszólalás tárgyát képezte az elnök részéről azon körülmény, hogy a Hortobágyon a szabad fedeztetés miatt a kancák meddón maradása a számarányhoz mérve igen nagy. Javaslatot, hogy egyelőre legalább egy ménesben hozassék be a kézből való fedeztetés

és a ménék emiatt választassanak el a kancáktól; mert ez uton nagyobb szaporulati számot lehet elérni.

1893. június hó 25-én tartatott meg a nagyerdőn a szokásos esztendei lődijazás a gazdaközönség élénk részvétele mellett. A díj ára, 4 főcsoportban eszközöltetvén, elővezetett összesen 73 darab ló és csikó, továbbá 2 debreceni ígás fogat az itteni fölszereléssel. Kitűzött díjak összege volt 24 díjra 74 drb. 10 koronás arany. A díjazásra bejelentett anyag javult, a tenyésztés terén határozott javulás észlelhető.

Lőtenyésztesítési jutalomdíj osztásunkra a Nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 190 frtot volt kegyes adományozni, melyért e helyen is hálás köszönettel adozunk E segély nagy mértékben hozzájárult azon sikerekhez, melyeket ezen évi lőtenyészdíjosztáson, elértünk.

A fedeztetési évad alatt a gazdaközönség érdekében a lőtenyészbizottság tagjai felváltva kint voltak a ménletelepen, hol a fedeztetés körül való eljárásra voltak figyelemmel.

A gazdaközönség a fedeztetési év alatt itt tartott telivér ménnel nem volt teljesen megelégedve. Hiszen az nem is lehetett másként, mert a saját tetszésének megfelelő mént nem nyerhet mindég, annál kevésbbé, mert az előny a ménbérleőknek adatik. E körülményt a rendes kerékvágásba terelendő, **Steinfeld Mihály** ur birtokos, kibérelte a viszonyokra való tekintetből, a „Csábitó“, nevű telivér mént, hogy a bérletből eredő előnyt gazdáinknak biztosítsa, mely mént ugy alkata, mint leszármazásánál és tulajdonságánál fogva a tenyésztők által kedvennek tartatik: A mén a debreceni ménletelepen helyeztetett el. A kibérlés oly feltétel mellett történt, hogy ha a bérösszeg a fedeztetési díjakból ki nem telik, bérleő a sajátjából fizeti a különbözetet, ha pedig nagyobb eredmény éretnek el, ugy a fölösleget a gazdasági egyesület rendelkezésére bocsátja; a fedeztetési díj 15 frtban állapított meg.

A lépfene, anthrax ellen védő oltásokat a Nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium az egyesület figyelmébe ajánlván, a gazdaközönségnek nyilvánosan lapokban tudomására hozatott.

Jelentésünk kapcsán örömmel emlékezünk meg a választmány arról, hogy a Nagyméltóságú Földművelési m. kir. Miniszter ur ő nagyméltósága méltányolván azon önzetlen aldozatkészséget, melyet **Steinfeld Mihály** ur az állattenyésztés körül kifejtett, egyesületünkhöz intézett leírata értelmében nevezettnek köszönetét nyilvánította. Annál jobban esik ezt a közgyűlésnek tudomására hozni, mert hiszen az aldozatkészség éppen gazdasági egyesületünk javára szolgál.

A mi működésünket illeti, tartatott ez évben 2 közgyűlés, 5 választmányi ülés. Beiktatott ügydarabjaink száma 118 darab, levelezésünk 89 darab. Tartatott ezenkívül 8 bizottsági gyűlés melyen különféle ügyek nyertek elintézt.

Pénztárunk állapota a következő:

Bevétel volt	988 frt 21 kr.
Kiadás	954 frt 56 kr.
Maradvány	33 frt 65 kr.
Ebből aranyakhoz csatoltatott	24 frt 71 kr.
Maradt készpénz	8 frt 94 kr.
Vagyon-állapot tesz összesen	7998 frt 34 kr.

A számadások megvizsgáltatván a kiküldött bizottság által, rendben találtattak, miből kifolyólag kérjük, hogy **Muraközy László** pénztárnok urnak a felmentvény megadassék.

Taglétszámunk volt:

Alapító tag	84.—
Évdíjas rendes tag	76.—
Tagjaink összes száma.	160.—

Még néhány szóval jelezzük munkarendünket, melyben azonban sajnos a viszonyok s a rendelkezésünkre álló anyagi eszközök elégtelen volta több mint egy irányban megtartatnak.

A gépkölcsönzési vállalatot szélesebb és a viszonyok által javasolt jobb alapra fektetjük.

Amennyire lehetséges a gazdasági jobb gépek és eszközöket és az azokkal való munkát megismertjük.

Azon lesznék, hogy a gazdaközönségnek minden tekintetben rendelkezésére álljunk, anyagok, gépek beszerzése, biztosítások eszközése s oly intézkedések fogantatása körül, mely nekik anyagi előnyöket biztosít. Csak nem kell kicsinyelni a dolgot, mert sok kicsi sokra megy.

Ha és amennyiben a város mezőgazdasági érdekeinek megóvása, a teendők kijelölése, intézkedések fogantatása igényli, valamint eddig úgy ezután is mindenben részt veendő a gazdasági egyesület.

Ismertetni fogjuk a jobb munkásokat, melyekre bő teret nyújt a gazdasági tanintézetel kapcsolatos gazdaság.

Szeretnők meghonosítani nálunk is a kisebb birtokok jó kezelésének a jutalmazását, a cselédek szorgalmának fokozatát cselédjutalmak kiszolgáltatása által.

Figyelemmel lesznék az állattenyésztésre, megtartjuk az évi lótenyésztési díjosztást. Javaslatokat tesznék a hortobágyi legeltetés viszonyainak a javítására, észszerűbb állatgondozás és tenyésztés megvalósulására.

Jelentésünkben a száraz tényekre szorítottunk. Mint vörös fonal húzódik rajta végig, hogy Debrecen gazdaközönsége saját anyagi érdekeinek istapolásában nem fejt ki kellő erélyt kellő tevékenységet. Különösen hiányzik benne a testületi szellem. Ha saját magunk ridegen elvonulunk érdekeink megoltalmazása elől, ha nem fejtjük ki kellő tevékenységet anyagi boldogulásunk eszközeinek megteremtésében, mit várhatunk a jövőtől? Hiszen hogy itt élünk és itt vagyunk az ősök bölcsességének köszönjük, de hogy itt maradhatunk s vagyonosodásunk gyarapodjék, az magunktól függ. Nem lehet már az elzárkózott életet folytatni. A vagyonnak kötelezettségei vannak, melyek ki nem kerülhetők, ha ma nem, holnap könnyörtelenül a viszonyok kényyszerítő hatása alá kell alkalmazkodni. Az előrelátó gazda maga egyengeti a talajt maga simul a változott viszonyokhoz. Vajha Debrecen gazdaközönsége is felismerne hogy „segíts magadon és az Isten is megsegít“.

(Vége.)

A tengerész-orvos.

— Regény. —

Írta: **Souvestre Emil.**

(Folytatás.)

13.

V.

— Honnan vette Launay ur ezt az ékszeret?
— Az anyjáról maradt reá.
— Ő mondta önnek?
— Ő mondta.

Az angol homloka elsötétült, félrevont kezében a melltűt és sétálni kezdett a terem végében. Semeit a Kaméáról időnként Launayra vetette, a ki némi távolságban volt és semmit sem vett észre. Végre hirtelen eihatózással a beszélgetők köréhez közeledett.

Ekkor éppen egy francia beszélt a nilusi expedícióról s a veszélyekről, melyekben a föl fedezők a beuszult vadak között forogtak.

— A veszélyek, a melyeknek Európában ki van téve az ember, alig csekélyebbek, jegyzé meg erre Burus ur s kevés utazó van, a ki legalább egyszer életveszélyben ne forgott volna.

— Az angol országutakon meglehet, felelte a francia, bosszankodva a félbeszakításon.

— Franciaországban volt az, uram; még nincs tizenkét esztendeje, hogy engem, a ki most itt beszélek önnek, majdnem legyilkoltak.

Az asszonyok a borzalomtól és kíváncsiságtól kiáltották:

— Önt, önt! hogy történt az?

Minden székert közelebb húztak s az egész kör Burus ur köré tudult.

— Nagyon egyszerű történet, folytatta ő; bár rám nézve kegyetlen következményei lehetnek volna. Miután Brestben kiszállottam, bejártam a Bretagne-t postakocsin; egyedül voltam s 400,000 frankot vittem bankjegyekben. Egy

óriási túltésen kellett egyszer keresztül mennünk, melyet Szent-Mihály-révnék hívnak.

Launay a ki félrebb állott s nem vette figyelembe a mozgást, mely Burus ur körül keletkezett, megreszkettett e név kiejtésének hallatára, fölemelte fejét és figyelni kezdett. Az angol, a ki látta mindezt, folytatta:

— A mint oda érkeztünk, az est már előrehaladt s mély sötétség volt. A postakocsi úgy gördült a nedves homokon, hogy sem a kerekek, sem a lovak zaját nem lehetett hallani. Volt valami különös ebben a helyzetben, úgy éreztem, mintha varázslat röpitne át a sötétségen; jobb felé mérhetetlen hosszú vonalban fehér, mozgó alakokat láttam, a melyek majd feltűntek, majd ismét elenyésztek. Ez oldalról zavart láрма hallatszott, mintha tömegek zajongának: a tenger háborgott. Így robogtam tíz perc óta, egész lekötve a szemeim előtt levő bizarr látvány által, a midőn kocsin egy szikla elé ért, mely úgy ült ott e homoksíkság közepén, mint az egyiptomi sfinx a sivatagban.

— Az Irglas! kiáltá a kocsis, ostorával a nagy sziklára mutatva. Ez a név nagyon emlékeztetett elötem. Alig haladtunk el a szikla mellett, a postakocsi hirtelen megállt, egy kiáltást hallottam s utána egy emberi test zuhanását. A kocsisajtóhoz ugrottam, de nem volt időm meglátni semmit, mert abban a pillanatban hátrabuktam a kocsiban, vérrel borított fövel.

A borzalomnak hosszú zugása szakította félbe Burus urat. Ő Launayra irányította tekintetét, a ki nem hagyta el előbbi helyét s rettentő sápadtság ült az arcán.

Az angol folytatta:

— A mint több nap mu'va magamhoz jöttem, megtudtam, hogy a halászok találtak meg kifosztott kocsimmal és agyonvert kocsissal együtt. Három hónapba került, míg fölépültem sebemből.

— S nem tudták felkutatni a gyilkosokat? kérdék többen egyszerre.

— Az akkori nyomozások semmi eredményre nem vezettek. Mégis maradt némi reményem, mert a rablott tárgyak közt volt egy ládacska, melyben sok könnyen fölismerhető ékszer volt, többek közt egy ehhez nagyon hasonlító kaméa.

Ezzel Burus ur fölmutatta a melltűt, melyet kezében tartott. Odasereglettek a nézésére, a midőn miss Fanny egyszerre felsikoltott; minden szem azon hely felé irányult, a merre az ő tekintete: Launay Eduárdra, a ki majdnem eszméletlenül támaszkodott a falnak.

— Mi baja van? kiáltották mindenfelől.

Burus ur fölkelte helyéről:

— Azt megmondhatom önöknek.

— Atyám! . . . kiáltá Fanny, rémülten s összetett kézzel vetvén magát az angol elé.

Az föfogta s karjaiban tartotta a félajult leányt, kinek felkiáltására a jelenlevők elámultak. Hallgatta ezt Launay is, felugrott, mint egy rémkép, félretolta az utjában állókat s látván, mint tartja Burus ur a fiatal leányt, reszkedezve ismételtette:

— Az atyja! óh istenem, az atyja!

Egy pillanatig még zavart, tébolydott tekintettel nézett körül, majd hirtelen az ajtónak tartott s eltűnt.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* Arisztokrata fölfogás.

Elküldtek a kömüvesért, mivelhogy egyik szobában a plafond repedéseket mutatott. Eljött a mester és mikor megmutatták neki a kárt, méltatlankodva fölkiáltott:

— „Hogy mertek értem küldeni, mikor cselédszobáról van szó? Ilyen munka csak az inasoknak dukál!“

* Anarchisták egymás közt.

— „Ugy van, öregem, eljön nemsokára a mi időnk is! Amikor megosztozunk a bourgeois-k vagyonán.“

— Előre is tiltakozom az ellen, hogy olyan házat adjanak, amelyen sok a javítani való!“

H A L Á S Z F I U

(Schiller „Tell Vilmos“-ából.)

A tó mosolyog, vize fürdeni szólit,
Zöld partja fűvében alvó fü bőlint
S hall hangot, oly édest,
Mint l'gy fuvola,
Mint paradicsomban
Angyalka dala.

S hogy arra fő ébred, gyönyörbe merüle
Kéblére fut a hab, suttozva körüle.
És hangzik a mélyből:
„Légy gyermek enyém!
Beesalom az alvót,
Bekésztetem én!“

Ford. Szász Károly.

A politikuskak nem szabad nádszálként hajladozni, hanem helyt kell állani minden áramlattal szemben.

Gróf Apponyi Albert.

A legsötétebb gondolatok a legcsábítóbbak. Az örvény mindig jobban vonz, mint a forrás.

Ambrus Zoltán.

* Luther Márton jegygyűrűje.

Luther Márton jegygyűrűje jelenleg New-Yorkban özv. Seemann Hartwig báróné birtokában öv. A gyűrűt báró Seemann 1867-ben vette meg egy Sweden nevű gyémántkereskedőtől. Báró Seemann ugyanis a „Gartenlaube“-ban olvasta, hogy Luther két egészen egyforma gyűrűt készítettett egyet magának, a másikat pedig a felesége számára, hogy továbbá a gyűrűk Krisztus felfeszítésének szimbólumát képezik. Báró Seemann mindent ekövetett, hogy ezt a gyűrű megtalálja. Fáradságát csakhamar siker koronázta, mert az előbbihez teljesen hasonló gyűrűt megtalálta Eislebenben egy grófnőnél, de a grófnő a gyűrűtől semmi áron nem akart megválni. E jegygyűrűkben egy-egy rubin van mint Krisztus véreinek szimbóluma, a bevések pedig Krisztus szenvedésének szimbólumát képezik.

Szerkesztői posta.

Bérlőknek. Pethes Imre, szintársulatunknak hősszerelmese a jövő szezsonban, a vidék elsőrendű társulatainál működött nagy sikerrel, ugymint Szegeden, Győrött sat. A szintársulatban 1890-ben vizsgázott s ekkor mint Ádám az „Ember tradíciájá“-ban az összes sajtó nagy elismerésével találkozott. Kozma Sándor is elsőrendű társulatoknál, így Aradon három évig működött mint tenorista, Földváry pedig jelenleg a szegedi szintársulat tagja. — A primadonna — mostani dispozició szerint — K. Kopácsy Juliska, ki — a mint több fővárosi lapban olvassuk — a nép zinházától virágvasárnapján megválik, mert ide szerződött primadonnának.

T. J. („Farsangi napok.“) Költeménye idejét multa.

T. A. 1849-ben a kormány sajtóját hozták le Debrecenbe s érkezőleg a Telegdi László érdemes veterán írók által szerkesztett „A földi Hírlap“ volt a hivatalos közlöny.

Egy előfizető. Kegyed igen szeretetreméltó, hogy a „blamázs“ ra figyelmeztet! De hát a sajtóban o sok „hazugság“ ismétlődik, hogy egynek ismétlése — a mily különben sem a miénk, hanem a Daudet-é — számba sem jöhet.

Hency-koszorúzó. Közleménye idejét multa; álljon itt helyette a következő, egy 1849-iki lapban megirt történet: —

„Az „Ungár“-ban egy curiosum olvasható:

Bernában 1749-ben Hentzi Samut, ki a kormány ellen összeesküdt, felakasztották.

Pestén, 1849-ben Hentzi, ki a demokracia ügyét e'arulta, csatában leszurták.

Az első becsületes ügyért a gyalázat mezején halt meg.

Az utóbbi gyalázatos ügyért a becsület mezején vérzett el.

A história az elsőnek gyalázatát tisztára mosá, de az utóbbit örökre megbélyegzé.“

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 131. sz. VII. Kis bérlet 11. szám
Szerdán, március 14-én:

R. Réthy Laura főléptével, páratlan bérletben:
A SZULTÁN

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét
szerzette Verő György.

Személyek:

Szelim, szultán	R. Réthy Laura
Bimbasi, a rettenetes) basa	Püspöki Imre
Bülbül, a kelemenetes) basa	Krémer Jenő
Ali, főeunuch	Andorfi Péter
De Forrain Gaston, francia kövvt	Sólyom Lajos
Roxelane, unokahuga	Tiszainé E. Ilona
Délia, görög leány	Galyasi Paula
Adelgunda, thüringi leány	Borcsainé
Kaftán, basa a szultán mellett	Halmi Lajos
Fatime, rabszolganő	Csiki Anna
Müezzim	Vank István
Balkil	Fürst Róza
Harim	Panyitzi Irma
Vadamin	Esztergomi A.
Sólyug	Palóczy Pál
Soraszám	Ardai Attila
Jasalu	Nádasi József
Egy tása	Nagy József

Basák, bégek, testőrök, rabszolgák, mindennemű nemzetbeli leányok, rabnők, bajaderek, apródok. Színhely: Szelim szultán palotája.

Csütörtökön, március 15-én:

páros bérletben:

A SZIGETVÁRI VÉRTANUK.

Eredeti szomorujáték 4 felvonásban, 7 képben.
Irta Jókai Mór.

A 7-ik képben: „A várterem légberöpitése” és „Zrinyi hősi kirohantása.” Nagy csoportozatos képek görögtűzfénnyel megvilágítva.

MŰSOR:

Pénteken, március 16-án: „Ludas Matyi”, vigjáték, irta Balogh István. (Bérlet-szünetben, leszállított helyárrakkal.)

Szombaton, március 17-én: „Libapásztor” operette, irta Forrai Miklós. (Páratlan bérletben.)

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekoni” nyomda és kiadó r.-t.

Felélős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nyilttér.

Vese, húgybólyag, húgydara és kövénnybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainak, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízforrásokban és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Szabolcsvármegyében

vasut mentén fekvő Kis Fülöp pusztán

212 kataszt. hold föld

folyó é. ápril hó 24-től kezdve

haszonbérbe adatik.

esetleg örök áron eladatik.

Értekezheti VIDATS JÁNOSNÉ
sz. Keresztszeghy Etta tulajdonosnővel
Budapest, Kerpesi ut 73 sz.

Férfi- fiu és gyermek ruha-raktáramat

legközelebb a „Hungária” kávéházzal szemben,

báró Josinskyné urnő házába helyezem át és ezen körülményből kifolyólag és mert tuhalmazott raktáramat az új helyiségben elhelyeznem lehetetlen, elhatároztam, hogy összes saját műhelyemben készült

tavaszi, nyári és őszi

valamint még megmaradt téli árucikkeimet igen jutányos áron

majdnem ingyen

bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Ezen rövid félárban elárusítást ajánlom b. figyelembe vételre, egyszersmind tudatom, hogy most is és ezentul is

szabó műhelyem

részére dus raktárt tartok mindenféle bel- és külföldi szövetekből és mértékutáni megrendeléseket olcsó ár mellett a legdivatosabb szabással eszközök.

Tisztelettel

FÉNYES MÓR

férfiszabó üzlete Debreczenben.

A debreczeni faáru-raktár szövetkezet

I-ső évi rendes közgyűlését

1894. évi március hó 18-án, délelőtt 10 órakor tartja meg

Debreczenben az „Iparos-kör” piac-utczai helyiségében,

melyre a szövetkezet t. tagjai azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 29. §-a értelmében a közgyűlésen szavazat-joggal csak azon tagok bírnak, kik üzletrészüket vagy üzletrészeiket teljesen befizették. Kivételnek e tekintetben csak azon szegénysorsu iparosokra nézve van helye, kiket az igazgatóság a szövetkezet 6 §-a értelmében felvett.

TÁRGYSOROZOTT:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1893-ik év üzletéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozat hozatal a múlt évi nyereség mikénti felosztásáról.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye feletti határozathozatal.
5. Két igazgatósági tag helyének betöltése.

Kelt Debreczenben, 1894. március 3-án tartott ülésből.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 8 nap alatt a közgyűlés előtt a szövetkezet irodájában (a telepen, Homokkert 258.) a hivatalos órákban megtekinthető.

